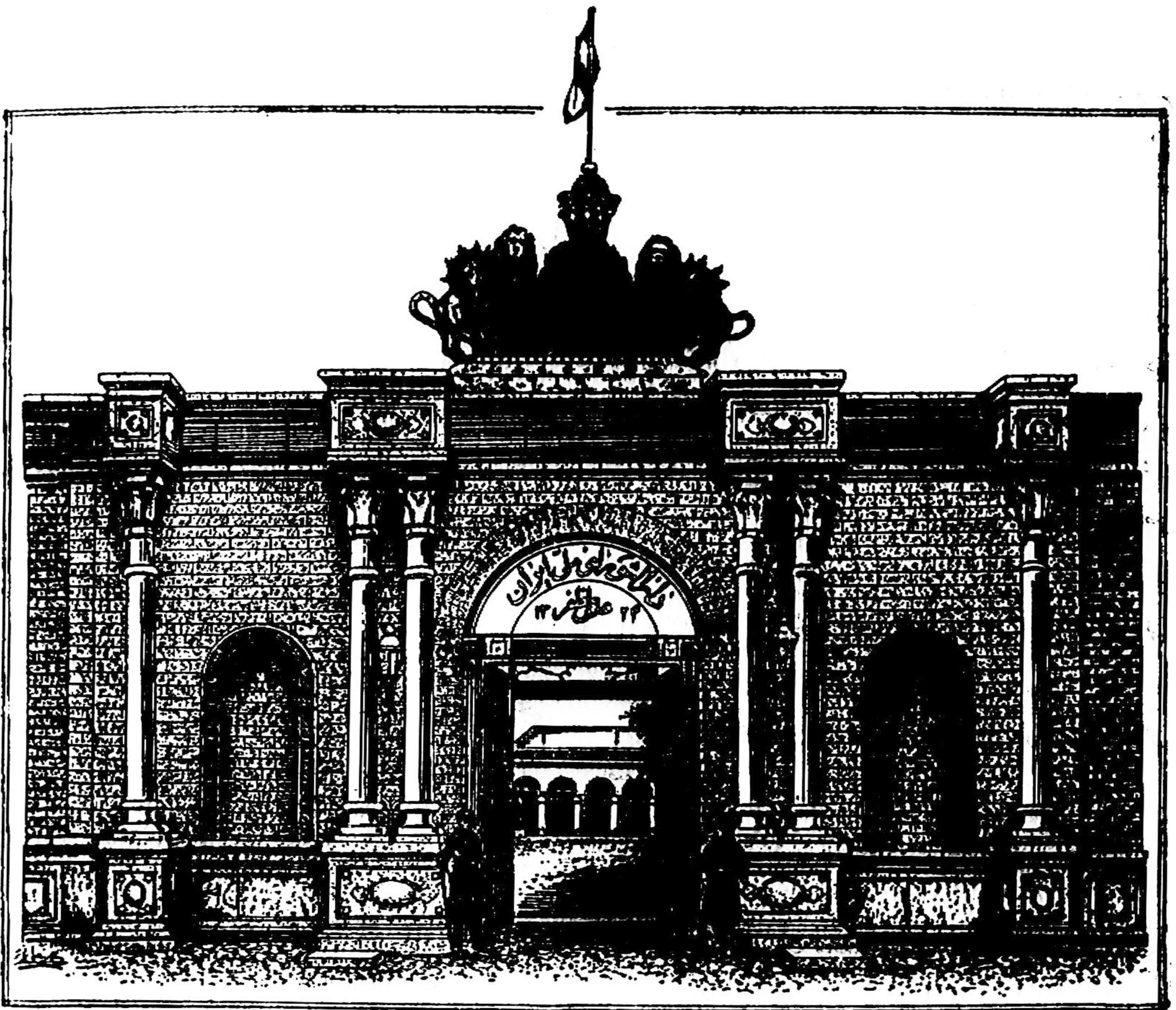

دوره ششم تقنینیه

<p>جلسه ۲۱۰</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۷۵</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۲۴ بهمن ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۲ شعبان المعظم ۱۳۴۶</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالبانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه نك شماره يك قران</p>

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	تصویب مرخصی آقابان حقنویس - اسکندری - جوانشیر	۳۵۹۷	۳۵۹۹
۲	تصویب خبر کمیسیون بودجه راجع بمخارج خشکانیدن باطلاقیهای شهریار و خوار	۳۶۰۰	۳۶۰۱
۳	بقیه شوره اول نسبت بنجر کمیسیون فواید عامه راجع بامتیاز چاههای آرتیزین در یزد		
	و تصویب ورود درشور ثانی لایحه مزبور	۳۶۰۲	۳۶۰۸
۴	مذاکره نسبت بنجر کمیسیون بودجه راجع بمحقوق منتظرین خدمت و تصویب آن	۳۶۰۸	۳۶۱۸
۵	قانون چهل و پنج هزار نومان اعتبار اضافی جهت پرداخت منتظرین خدمت و طرز پرداخت آن	۳۶۱۸	
۶	تصمیم راجع بمشکانیدن باطلاقیهای شهریار و خوار	۳۶۱۹	

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۲۴ بهمن ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۱ شعبان المعظم ۱۳۴۶

جلسه ۲۱۰

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر بریاست
 آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (و صورت مجلس یوم یکشنبه ۲۲ بهمن را آقای
 نکهبان قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان: ابلخان - دشتی - محمد تقیخان اسعد - زنگنه
 افخمی -

غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: بنی سلیمان - اسدی - حاج میرزا حبیب الله امین - اعظمی - حقنویس - خطیبی - نظام مافی - آقامیرزا هاشم آشتیانی - حاج شیخ بیات - حاج حسن آقا ملک - جوانشیر - میرزا ابراهیم آشتیانی - میرزا حسن خان وثوق - محمود رضا - دیوان بیگی - حاج غلامحسین ملک - آیه الله زاده اصفهانی

در آمده با اجازه جلسه قبل

آقای پالیزی

در آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان: عراقی - بیات - قوام شیرازی - دکتر مصدق

رئیس - آقای خطیبی

خطیبی - اولاً آقای بنی سلیمان را غائب بی اجازه نوشته اند ایشان مدتی است ناخوش هستند و البته موجبی ندارد که ایشان را غائب بی اجازه بنویسند ثانیاً بنده را غائب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه برروز بنده در مجلس حاضر بودم و آخر جلسه را اجازه خواستم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - راجع بمیرزا ابراهیم آشتیان بنده در جلسه قبل هم عرض کردم که ایشان در مراجعت از عتبات دچار برف شده بودند و مریض هستند و الان هم که چند روز است وارد شده اند بستری هستند نظر باینکه عذر موجه دارند این تذکر را میدهم

رئیس - آقای استرابادی

استرابادی - آقای آیه الله زاده را هم غائب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه بتوسط بنده اجازه خواسته اند و ایشان هم در مراجعت از قم دچار برف شده بودند و عذر موجه داشته اند

رئیس - آقای آشتیانی

آشتیانی - گوش بند، اینطور خورد که در صورت مجلس بنده را غائب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه بنده با اجازه بودم و عدم حضور هم بواسطه کسالت

بود از این جهت تذکر می دهم که اصلاح شود

رئیس - آقای زوار

زوار - عرض بنده يك قسمت راجع به آقای آشتیانی است در جلسه گذشته ایشان مرخصی شان در کمیسیون تصویب شد و عرض دیگرم راجع به آقای آیه الله زاده اصفهانی است ایشان سه ماه استفاده کرده اند و بیش از سه ماه دیگر حق ندارند و خود ایشان هم بایستی بیشتر مراعات بیت المال مسلمین را بکنند از اینجهت مرخصی ایشان در کمیسیون تصویب نشد

رئیس - درست ملتفت نشدم راجع به آقای آشتیانی

چه فرمودید؟

زوار - عرض کردم در کمیسیون مرخصی ایشان تصویب شده.

رئیس - صورت مجلس ایرادی ندارد؟

(گفتند خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد. چند فقره خبر از کمیسیون عرایض و مرخصی رسیده است قرائت می شود

(مضمون ذیل قرائت شد)

نماینده محترم آقای حقنویس جلسات ۱۷ - ۱۹ ۲۱ بهمن را برای امر ضروری تقاضای غیبت نموده کمیسیون با نظریات ایشان موافق و خبر آن را تقدیم مجلس می نماید

رئیس - رای می گیریم بمفاد این خبر آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر

(مضمون ذیل قرائت شد)

نماینده محترم آقای اسکندری بشرح تقاضا نامه متذکرند که اخوی ایشان بمرض صعب العلاج مبتلای به اجازه

تذکره نماید در خارجه معالجه شوند و ایجاب مینماید که نماینده محترم باید به اتفاق اخوی شان برراند کمیسیون عرایض و مرخصی با مطالعه و مذاقه با تقاضای ایشان موافق و از اول اردیبهشت چهل و پنجروز با مرخصی ایشان موافق و خبر آن را تقدیم مجلس مینماید

رئیس - رای می گیریم آقایانیکه باین خبر موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر دیگر

(اینطور قرائت نمودند)

نماینده محترم آقای والی زاده جوانشیر از تاریخ بیستم تیرماه لغایت ۱۹ مهرماه اجازه مرخصی خواسته و در جلسه پنجم اردیبهشت بتصویب مجلس مقدس رسیده مطابق یادداشت اداره محترمه مباشرت فقط ده روز از مرخصی استفاده نکرده و ما بقی را غائب بوده بنا بر این از ۲۰ مهر الی ۱۴ دیماه دو ماه و بیست و پنج روز غائب بی اجازه هستند بوسیله تلگراف از ما کو اجازه بکماه تمدید نموده اند کمیسیون عرایض مدت مرخصی دوره ششم تقنینیه معزی الیه را تحت نظر و مذاقه قرار داده فقط ناده روز که ایشان از اجازه رسمی مصوبه استفاده نکرده اند موافقت نموده و باقیه مدت غیبت ایشان موافقت نکرده اینک خبر آن را تقدیم مجلس مینماید

زعیم - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید

زعیم - گویا آقایان درست التفات به مفاد راپرت نفرمودند که آقای والی زاده دو ماه و ده روز بواسطه مشغله که داشتند و گرفتاریهایی که در محل داشته اند تقاضای مرخصی کرده اند و کمیسیون آرا تصویب نکرده بنده با اطلاع کاملی که شخصاً به گرفتاریهای ایشان دارم و با سابقی که در مجلس در این قبیل قضایا معمول بوده که همیشه بارقفا مساعدت میشده است خواستم

عرض کنم که به این راپرت نمیشود رای داد چون بی جهت کمیسیون رد کرده است دیگر بسته است بنظر آقایان.

رئیس - آقای زوار

زوار - عرض کنم برای آخرین مرتبه تذکری به آقایان میدهم که بنده شخصاً علی الاصول از يك دقیقه تا يك سال هیچیک از مرخصی ها نه در کمیسیون عرایض و نه در مجلس شورای ملی رای نداده و نخواهم داد و برای تحکیم این عقیده با علاقه تمام و فدویت نامی که نسبت بمقام منبع ریاست دارم اگر ایشان هم مرخصی بخواهند رای نخواهم داد اینجا حساب بنده باک چون شخصاً این عقیده را وظیفه ملی و دینی خودم میدانم. حالا آقایان مختارند باز تذکر میدهم که آقایان بدانند که این پول ها از کجا میاید و چطور خرج میشود. می توانم عرض کنم که ملت بی بضاعت تر از آن است که ما بخواهیم این قبیل حاتم بخشی ها را بکنیم آقای والی زاده در دوره ششم سه ماه و بیست روز استفاده از مرخصی کرده اند. برای بکنفر نماینده زیاد تر از سه ماه و بیست روز نمی رسد از این نقطه نظر اعضاء کمیسیون خواستند يك موافقتی کرده باشند صورت مرخصی های ایشان را از اداره مباشرت خواستند. اداره مباشرت جواب داده است که ایشان سه ماه و بیست روز مرخصی داشته اند در اینجا مخصوصاً راپرت اداره مباشرت را عرض میکنم: اجازه مرخصی سه ماهه آقای جوانشیر از تاریخ ۲۰ تیر لغایت نوزدهم مهر ماه ۱۳۰۶ در جلسه پنجم اردیبهشت ۱۳۰۶ تصویب و در تحت مرقومه شماره ۹۲۰۸ به اداره مباشرت ابلاغ شده است لیکن از ۲۹ تیر ۱۳۰۶ مسافرت فرموده اند و فقط ده روز از مرخصی کمتر استفاده فرموده اند و چهاردهم دی بموجب مرقومه خودشان بطهران وارد شده اما در آن روز بمجلس حاضر نشده اند بنا بر این از بیستم مهر لغایت چهاردهم دی ۱۳۰۶ دو ماه و بیست

پنجروز غالب بی اجازه بوده اند) این است که کمیسیون مطابق عقیده و سابقه بنده موافقت نکرد و این بود که خبر آزا مجلس تقدیم نمود

رئیس - رأی میگیرم آقایانیکه با این خبر موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد آقای مفق راجع بدستور اظهاری داشتید بفرمائید

مفق - در جلسه قبل بنده راجع بصدمة که باهالی سفر وارد شده شرحی را بعرض رساندم و از آن روز تا کنون هر ساعت فریاد و ناله مردم بیچاره سقز بوسیله تلگرافات به بنده میرسد و اتصالاً از مجلس شورای ملی که کسبه آمال ملت است استغفانه میکنند و با این که عطاوت و شفقت و حسن نوع پروری مقتضی بود بدون اینکه بنده هیچ نوع تذکری بدم دولت خودش نسبت بیکمده ملت بدبخت که نوبی این زمستان سخت دچار حریق و بدبختی شده اند يك فکری بکنند متاسفانه تا کنون هیچ اقدامی نفرموده اند و هیچ توجهی بحال آنها نشده است و آنها هم بحال بلا تکلیفی مانده اند و اتصالاً از مجلس شورای ملی استغفانه می کنند و بعقیده بنده همچنانکه تشویق از مهاجرین ابرالی که در خارجه هستند لازم است که آنها بوطن خودشان مراجعت کنند البته نگاهداری از ملت داخله هم لازم است که مجبور به مهاجرت نشوند

جمعی از نمایندگان - صحیح است

مفق - امروز حال ملت بد بخت سقز بجائی رسیده است که خدا شاهد است اگر بانها کمک نشود همه مهاجرت می کنند و مجبور بفرار می شوند و دیگر نمیتوانند امور زندگانی خودشان را اداره کنند لهذا بنده با توافق نظر بك عده از آقایان نمایندگان محترم برای اینکه جبران خسارت اهالی بشود و زودتر يك فکری برای آنها بشود طرحی پیشنهاد کرده ام بمقام ریاست

تقدیم میکنم و از نمایندگان محترم عموماً و از مقام محترم ریاست تمنا میکنم که هر چه زودتر توجهی بفرمایند که نسبت به اهالی سقز و بدبختی های آنها يك مساعدت بشود. هر چند پریشانی اوضاع آنها مقتضی بود که بنده تقاضای فوریت این طرح را بکنم ولی برای اینکه جلب نظر دولت بشود و يك محل مخصوصی اختصاص داده شود برای این کار بنده تقاضای فوریت نکردم که بگریبان طبیعی خودش بکمیسیونهای مربوطه رجوع شود و نمایندگان محترم بهر ترتیبی که ممکن است جلب نظر دولت را بکنند و يك محلی را اختصاص بدهند برای تهیه املاک این بدبختها دیگر عرضی ندارم

رفیع - مخالفی ندارد

رئیس - راجع بدستور چند فقره پیشنهاد رسیده است که قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای روحی

پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون راجع به خشکانیدن باطلاقیهای شهریار در درجه اول جزو دستور شود

پیشنهاد آقای دکتر سنک - پیشنهاد می کنم که لایحه خشکانیدن باطلاق های شهریار در درجه اول جزو دستور شود

پیشنهاد آقای دهستانی - پیشنهاد می کنم خبر کمیسیون راجع به خشکانیدن باطلاق های شهریار جزو دستور شود

پیشنهاد آقای دادگر - بنده پیشنهاد می کنم مقدم بر سایر لایحه ها اعتبار انتخابات دوره هفتم مطرح شود.

پیشنهاد آقای حاج میرزا مرتضی - پیشنهاد میکنم لایحه اعتبار انتخابات دوره هفتم تفهیمیه در درجه اول دستور باشد

پیشنهاد آقای فرمند - پیشنهاد میکنم لایحه حقوق منتظرین خدمت وزارت خانه ها در اول دستور امروز

اظهارده شود

پیشنهاد آقای احتشام زاده - پیشنهاد می کنم خبر کمیسیون بودجه راجع بحقوق منتظرین خدمت جزو دستور شود

پیشنهاد آقای فیروز آبادی - پیشنهاد میکنم لایحه چاه آرزین جزو دستور امروز شود

پیشنهاد آقای دکتر طاهری - پیشنهاد میشود که لایحه چاه آرزین جزو دستور شود

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم بنده میخواهم جلب توجه همکاران محترم خود را بمرض مالاریا که دائماً دست بگریبان این مردم بیچاره است بکنم که همیشه مثل افواج مسلح از باطلاقیهای شهریار بچان و مال مردم حمله میکنند از دوره چهارم به این طرف این مسئله در مجلس مورد شکایت مردم بوده است و غالباً در مجلس شورای ملی راجع به این موضوع مذاکره شده و مخصوصاً در دوره پنجم و ششم آقای میرزا بدالله خان این موضوع را تعقیب کردند و بالاخره بحالی پیدا نشد که جزو دستور شود بنده از آقایان خواهش می کنم ولو برای حفظ جان خودتان هم که باشد در این تابستان آینده که همه شما ها دست بگریبان با این مرض هستید موافقت بفرمائید این لایحه يك شوری است و يك ماده هم هست و فوری تمام میشود از این جهت بنده استدعا می کنم که در درجه اول جزو دستور شود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده با فرمایشات آقای روحی کاملاً موافقم لیکن تصدیق کنید که امتیازاتی در مجلس است و عقیده ام این است که اینها را بایستی مقدم بر هر چیز گذاشت چرا برای اینکه معنای امتیازات همان توجه دادن مردم است باقتصادیات این موضوع چاه آرزین سه ماده بیشتر ارزش باقی نمانده است شور

اول هم هست و ما بایستی عامه مردم را توجه بدهیم به اینکه مجلس بقدری توجه دارد به این موضوع که هر کس يك امتیازی بخواهد با يك شوق و شغفی تصویب میکنند بنده باشما موافقت میکنم و شما هم همراهی کنید این تمام شود بعد ما هم باشما موافقم

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای روحی آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. خبر کمیسیون صورت صحیحی ندارد.

(ماده واحده قرائت میشود)

ماده واحده - دولت مکلف است مخارج خشکانیدن باطلاقیهای شهریار و خوار را بر آورد و پیش بینی نموده و در ضمن بودجه ۱۳۰۷ به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید

رئیس - آقای دکتر سنک

دکتر سنک - موافقم

رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - عرض کنم که مسئله مالاریا متاسفانه در مملکت ما يك وضعیت غریبی پیدا کرده است و حقیقه وقتي قیافه های ایرانیها را با سایر ملل می بینیم ایرانیها از نقطه نظر ابتلاء عمومیشان بمرض مالاریا يك مرده های متحرکی هستند و از آنجا که آقایان نمایندگان محترم مخصوصاً نسبت باین موضوع علاقه مخصوصی دارند از این نقطه نظر بنده عقیده ام این است که برای جلوگیری از مرض مالاریا باید اقدام جدی کنند طرحی را که تهیه شده دولتها مکلف کرده اند که مخارج این کار را در تحت بودجه ۱۳۰۷ تهیه کنند ملاحظه بودجه ۳۰۷ چه وقت به تصویب مجلس خواهد رسید؟ با گرفتاری هایی که داریم بنده این توهم را دارم که شاید موفق نشویم که بودجه ۱۳۰۷ را هم تصویب کنیم لهذا از نقطه نظر این اهمیتی

پنجروز غالب بی اجازه بوده اند) این است که کمیسیون مطابق عقیده و سلیقه بنده موافقت نکرد و این بود که خبر آنرا بمجلس تقدیم نمود

رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه با این خبر موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد آقای مفتی راجع بدستور اظهاری داشتید بفرمایند

مفتی - در جلسه قبل بنده راجع بصدمه که باهالی سقز وارد شده شرحی را بعرض رساندم و از آن روز تا کنون هر ساعت فریاد و ناله مردم بیچاره سقز بوسیله تلگرافات به بنده میرسد و اتصالاً از مجلس شورای ملی که کعبه آمال ملت است استغاثه میکنند و با این که عطف و شفقت و حسن نوع پروری مقتضی بود بدون اینکه بنده هیچ نوع تذکری بدم دولت خودش نسبت بیکدمه ملت بدبخت که نوری این زمستان سخت دچار حریق و بدبختی شده اند يك فکری بکنند متأسفانه تا کنون هیچ اقدامی نفرموده اند و هیچ توجهی بحال آنها نشده است و آنها هم بحال بلا تکلیفی مانده اند و اتصالاً از مجلس شورای ملی استغاثه می کنند و بعقیده بنده همچنانکه تشویق از مهاجرین ابرالی که در خارجه هستند لازم است که آنها بوطن خودشان مراجعت کنند البته نگاهداری از ملت داخله هم لازم است که مجبور به مهاجرت نشوند

جمعی از نمایندگان - صحیح است

مفتی - امروز حال ملت بد بخت سقز بجائی رسیده است که خدا شاهد است اگر بانها کمک نشود همه مهاجرت می کنند و مجبور بفرار می شوند و دیگر نمیتوانند امور زندگانی خودشان را اداره کنند لهذا بنده با توافق نظر يك عده از آقایان نمایندگان محترم برای اینکه جبران خسارت اهالی بشود و زود تر يك فکری برای آنها بشود طرحی پیشنهاد کرده ام بمقام ریاست

تقدیم میکنم و از نمایندگان محترم عموماً و از مقام محترم ریاست تمنا میکنم که هر چه زود تر توجهی بفرمایند که نسبت به اهالی سقز و بدبختی های آنها يك مساعدتی بشود. هر چند پریشانی اوضاع آنها مقتضی بود که بنده تقاضای فوریت این طرح را بکنم ولی برای اینکه جلب نظر دولت بشود و يك محل مخصوص اختصاص داده شود برای این کار بنده تقاضای فوریت نکردم که بجز باین طبعی خودش بکمیسیونهای مربوطه رجوع شود و نمایندگان محترم بهر ترتیبی که ممکن است جلب نظر دولت را بکنند و يك محلی را اختصاص بدهند برای تمیم املاک این بدبختها دیگر عرضی ندارم

رفیع - مخالفی ندارد

رئیس - راجع بدستور چند فقره پیشنهاد رسیده است که قرائت میشود

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای روحی

پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون راجع به خشکانیدن باطلاقیهای شهریار در درجه اول جزو دستور شود پیشنهاد آقای دکتر سنک - پیشنهاد می کنم که لایحه خشکانیدن باطلاق های شهریار در درجه اول جزو دستور شود

پیشنهاد آقای دهستانی - پیشنهاد می کنم خبر کمیسیون راجع به خشکانیدن باطلاق های شهریار جزو دستور شود

پیشنهاد آقای دادگر - بنده پیشنهاد می کنم مقدم بر سایر لایحه ها اعتبار انتخابات دوره هفتم مطرح شود

پیشنهاد آقای حاج میرزا مرتضی - پیشنهاد میکنم لایحه اعتبار انتخابات دوره هفتم تقنینیه در درجه اول دستور باشد

پیشنهاد آقای فرمند - پیشنهاد میکنم لایحه حقوق منتظرین خدمت وزارت خانه ها در اول دستور امروز

گذارده شود

پیشنهاد آقای احتشام زاده - پیشنهاد می کنم خبر کمیسیون بودجه راجع بحقوق منتظرین خدمت جزو دستور شود

پیشنهاد آقای فیروز آبادی - پیشنهاد میکنم لایحه چاه آرزین جزو دستور امروز شود

پیشنهاد آقای دکتر ظاهری - پیشنهاد میشود که لایحه چاه آرزین جزو دستور شود

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض کنم بنده میخواهم جلب توجه همکاران محترم خود را بمرض مالاریا که دائماً دست بگریبان این مردم بیچاره است بکنم که همیشه مثل افواج مسلح از باطلاقیهای شهریار بجزان و مال مردم حمله میکنند از دوره چهارم به این طرف این مسئله در مجلس مورد شکایت مردم بوده است و غالباً در مجلس شورای ملی راجع به این موضوع مذاکره شده و مخصوصاً در دوره پنجم و ششم آقای میرزا بدالله خان این موضوع را تعقیب کردند و بالاخره بجالی پیدا شد که جزو دستور شود بنده از آقایان خواهش می کنم ولو برای حفظ جان خودتان هم که باشد در این ناپستان آینده که همه شما ها دست بگریبان با این مرض هستید موافقت بفرمایند این لایحه يك شوری است و يك ماده هم هست و فوری تمام میشود از این جهت بنده استدعا می کنم که در درجه اول جزو دستور شود

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده با فرمایشات آقای روحی کاملاً موافقم لیکن تصدیق کنید که امتیازاتی در مجلس است و عقیده ام این است که اینها را بایستی مقدم بر هر چیز گذاشت چرا برای اینکه معنای امتیازات همان توجه دادن مردم است باقتصادیات این موضوع چاه آرزین سه ماده بیشتر ازش باقی مانده است شور

اول هم هست و ما بایستی عامه مردم را توجه بدهیم به اینکه مجلس بقدری توجه دارد به این موضوع که هر کس يك امتیازی بخواهد با يك شوق و شغفی تصویب میکنند بنده باشما موافقت میکنم و شما هم همراهی کنید این تمام شود بعد ما هم باشما موافقت

رئیس - رای گرفته میشود به پیشنهاد آقای روحی آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد خبر کمیسیون صورت صحیحی ندارد

(ماده واحده قرائت میشود)

ماده واحده - دولت مکلف است مخارج خشکانیدن باطلاقیهای شهریار و خوار را بر آورد و پیش بینی نموده و در ضمن بودجه ۱۳۰۷ به مجلس شورای ملی پیشنهاد نماید

رئیس - آقای دکتر سنک

دکتر سنک - موافقم

رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - عرض کنم که مسئله مالاریا متأسفانه در مملکت ما يك وضعیت غریبی پیدا کرده است و حقیقه و قتی قیافه های ابرازیه را با سایر ملل می بینیم ایرانیها از نقطه نظر ابتلاء عمومیشان بمرض مالاریا يك مرده های متحرکی هستند و از آنجا که آقایان نمایندگان محترم مخصوصاً نسبت باین موضوع علاقه مخصوصی دارند از این نقطه نظر بنده عقیده ام این است که برای جلوگیری از مرض مالاریا باید اقدام جدی کنند طرحی را که تهیه شده دولت را مکلف کرده اند که مخارج این کار را در تحت بودجه ۱۳۰۷ تهیه کنند ملاحظه بودجه ۳۰۷ چه وقت به تصویب مجلس خواهد رسید؟ با گرفتاری هایی که داریم بنده این نوبت را دارم که شاید موفق نشویم که بودجه ۱۳۰۷ را هم تصویب کنیم لهذا از نقطه نظر این اهمیتی

که این موضوع دارد بنده مخالفم که دولت در ضمن بودجه ۱۳۰۷ پیش بینی کند بلکه معتقدم که دولت را مکلف کنیم از هر محلی که ممکن باشد زودتر يك محلی را پیش بینی کند که موکول به بودجه ۱۳۰۷ نکنند این است عرایض بنده

رئیس - آقای دکتر سنک

دکتر سنک - بنده تصور میکنم نماینده محترم مخالفتی نفرمودند که جواب داده شود منتها در طرز تنظیم لایحه يك اشکالی داشتند خودشان میفرمایند وقتی که نگاه می‌کنیم میبینیم ایرادها همه زرد و ضعیف و زار و همه مبتلا هستند بنده عرض میکنم که دنیا توجه دارند باین مسئله بنا بر این خواست نماینده محترم هم موافقت بفرمایند که این موضوع زودتر بگذرد

رئیس - رأی میگیریم باین خبر آقایانیکه موافقت قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد پیشنهاد دیگری رسیده است قرائت میشود

(اینطور خوانده شد)

نظر به توجهی که مجلس شورای ملی همواره در مساعدت با مؤسسين کار خانجرات صنعتی مبذول داشته و از تقویت در امور آنان دریغ ننموده از آنجائی که کارخانه کبریت سازی تبریز از مؤسسات مهم صنعتی محسوب است اخیراً بجهت عدیدة دچار بحران و در مخاطره و فقر است محتاج بتوضیح نیست که در این موقع که ابتدای مؤسسات صنعتی مملکت است و چنین وقعه اگر پیش بیاید ضربت مهلکی برپیکر اینگونه ناسیسات درآید خواهد بود لهذا امضا کنندگان به قید دو فوریت اصلاح ذیل را در قانون باج راه مصوبه ۱۹۰۴ من ماه ۱۳۰۴ پیشنهاد میداریم.

در ماده اول - قانون باج راه مصوبه ۱۹۰۴ من اصلاح ذیل بشود

از کبریت وزن غیر خالص يك من پنج قران اخذ خواهد شد محمد ولی میرزا و جمعی از آقایان نمایندگان رئیس - تقاضای دو فوریت شده است يك پیشنهاد دیگر هم هست قرائت میشود بعد رأی میگیریم (بشرح ذیل قرائت شد)

نظر باینکه ماده ۱۴ قانون مجزی سوء تفاهمی از برای وزارت عمالیه تولید نموده و از املاکی که قدماً حق آب بردن از رودخانه بجهت زراعت آنها مالکین داشته و دارند علاوه بر مالیات صدی سه که بمقادیر ۱۴ حقاً بمجموع آب و ملك تعلق میگیرد مطالبه مالیات دیگری از حقا به میانند. بدیهی است ملك بی آب نمیتواند مالیات مجزی را که نتیجه آب و ملك با هم است بپردازد و نظر باینکه این سوء تفاهم تولید اختلاف بین وزارت مالیه و رعایا کرده و دائماً مأمورین و تحصیل دارها مالکین که حقا به از رودخانه بجهت املاک خود داشته و دارند و نظر باینکه آخر سال است و موقع تصفیه مالیات دهندگان است با وزارت عمالیه ما امضا کنندگان تبصره ذیل را ماده ۱۴ قانون مجزی بعنوان طرح اصلاحی تهیه و تقدیم و بقید يك فوریت تقاضای تصویب آنرا میمائیم تبصره - غیر از مالیات مجزی که صدی سه و از مجموع زراعت حاصله از زمین و آب گرفته میشود نمی توان از آب بالخصوص چه از آب قنات و چه آب رودخانه که سابقاً مالکین بعنوان حقا به میبرده اند و میبرند مالیات یا عوارضی مطالبه نمایند خواجوی - مدرس - معتمد التولیه - عبادی - سید کاظم - دهستان - نجومی بهار - ملك آرائی - دیوان بیکی - بهبانی - افسر - دکتر طاهری - جشیدی مازندرانی - جلائلی و جمعی دیگر رئیس - آقای محمد ولیم میرزا

محمد ولیم میرزا - طرحی را که جمعی از آقایان نمایندگان تنظیم کرده اند راجع بیک مساعدت اساسی و يك چاره جوئی است برای وضعیت کارخانه کبریت سازی تبریز و طرق مختلفه در نظر گرفته شد بالاخره سهلتر از همه این

طور بنظر آمد که يك اصلاحی در قانون باج راهها بطور تبصره در اینجا پیشنهاد شود و آقایان محترم تصویب بفرمایند و البته وضعیت يك مؤسسه صنعتی را که هیچ محتاج به تذکر نیست همه میدانند البته منتهای علاقه مندی را هم دارید و بالاخره این پیشنهاد کاملاً آن وضعیت را اصلاح میکنند علاوه اگر چنانچه از يك مملکتی که يك کارخانجات کبریت زیادی داشته باشند و بخواهند کبریت را بیک قیمت مناسبی در مملکت ما وارد کنند هیچ ضرری نخواهد داشت که این اضافه را بپردازند و بگانه راه علاج برای نگاهداری این کارخانه همین فکر بنظر آمده است که تقدیم شده است

رئیس - آقای خواجوی شما هم توضیح بدهید تا یکی یکی رأی بگیریم

خواجوی - راجع به پیشنهادی که بنده و جمعی از آقایان کرده ایم چون مسئله آب رودخانه دو حال دارد. يك قسمت آب رودخانه است که بصرف فروش میرسد و يك قسمت حقا به است که اشخاص از آن رودخانه حق دارند و از نهرهای خودشان میبرند این طرحی که پیشنهاد شده است راجع به حقا به هائی است که مردم حق دارند برای املاک خودشان آب بگیرند. دولت از آب و ملك جمعا صدی سه بایستی مالیات اخذ کند نه فقط از آب تنها سوا بگیرد و از زمین جداگانه بگیرد و حالیه دولت مطالبه صدی سه مالیات را از ملك میکند و از حقا به هائی هم که مردم آنها مخصوص رأی املاکشان دارند مالیات جداگانه مطالبه میکند من هم که وضع این قانون را کرده ام از آب و ملك رأی داده ام صدی سه گرفته شود نه اینکه از هر يك جداگانه بگیرند و بنده باین جهت این توضیح را دادم که بر آقایان نمایندگان مشتبه نشود زیرا حقا به غیر از آب فروشی است. آب فروشی را دولت جداگانه میفروشد و پولش را جداگانه میگیرد و ربطی به مالیات ندارد

رئیس - رأی میگیریم ابتدا به پیشنهاد راجع به منتظرین خدمت بعد مسئله کارخانه کبریت سازی آذربایجان بعد به پیشنهاد آقای خواجوی و جمعی از آقایان.

آقای سید یعقوب - چاه آرنیزین مقدم است رئیس - بسیار خوب رأی میگیریم به اینکه چاه آرنیزین جزو دستور باشد یا نه؟ آقایان موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۳ - صاحب امتیاز متعهد است منتها در ظرف دو سال اول مدت امتیاز تفیشات لازمه را توسط متخصصین فنی بعمل آورده و نقشه اراضی را که برای حفر چاه آرنیزین مناسب میدانند بعنوان (ارضی منتخبه) تهیه نموده و بوزارت فوائد عامه تقدیم دارد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده با این ماده که حفر چاه باشد کاملاً موافقم و امیدوارم خیلی از این قبیل لواج به مجلس بیاید و عملی هم بشود چرا؟ برای اینکه همه مسبقیم که میگویند ایران سی و پنج هزار فرسخ زمین دارد در صورتیکه پنج هزار فرسخ آن بیشتر دایر نیست و سی هزار فرسخ آن دایر است و ما باید سعی کنیم که انشاء الله بوسیله این قبیل کارها همه این اراضی دایر شود اما چیزی که در این لایحه ما باید در نظر بگیریم این است که باید تسهیلات بدهیم به اشخاصیکه این قبیل امتیازات را میخواهند و بقدری باید برای آنها تسهیل فراهم کرد که آنها در ضمن عمل هیچ مانعی بر نخورند که هم بتوانند کارشان را تمام کنند و هم موجب تشویق آنها و دیگران بشود باین ملاحظه بطوریکه در این ماده و هم چنین در سایر مواد نوشته شده است ممکن

است از طرف دولت یا يك كسى باسم دولت اشكال تراشی
هائی بشود و اسباب زحمت فراهم كند از اینجهت بنده
عقیده دارم كه هر چه ما بتوانیم باید در این ماده و
همینطور در سایر مواد تسهیلات فراهم كنیم و صاحب
امتیاز را آزاد بگذاریم یعنی همینقدر امتیاز بدهیم و دیگر
بحال خودش آزاد بگذاریم كه مانعی پیش نیاید و البته
كسی كه خودش را حاضر برای اینكار میکند میداند
كه متخصص لازم دارد و باید چاه را در جائی حفر
كند و آب بیرون بیاورد كه محل مصرف داشته باشد
لایذ خودش این قبیل چیز ها را میداند. این است كه
بنده گمان میکنم بواسطه این مواد ممكن است اشكالاتی
پیش بیاید.

افشار - (مخبر کمیسیون فوائد عامه) - نماینده محترم
بعد از بیان يك رشته كلمات و جملاتی بالاخره فرمودند
اشكالاتی كه در این ماده هست چیست ؟ و نظرشان هم
این بود كه بالاخره باید تسهیلاتی قائل شد ولی
تسهیلات چیست ؟ دیگر آن را فرمودند گویا بكانه
اشكالی كه بنظر ایشان رسید وجود متخصص بود در صورتی
كه اگر متخصص استخدام نشود این چاه آرتیزین ممكن
نیست حفر بشود. آن كسى كه این امتیاز را می خواهد
شخصاً تخصص ندارد آدم قابل وطن پرستی است و میخواهد
يك خدمتی هم بكنند ولی این خدمت را شخصاً نمیتواند
انجام بدهد و باید بوسیله بذل سرمایه شخصی و جلب
متخصص این كار را بکنند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر طاهری

(باین ترتیب خوانده شد)

پیشنهاد میکنم در ماده سوم دو سال تبدیل شود به
سه سال

رئیس - ماده چهارم

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده ۴ - از ابتدای سال سوم از تاریخ اعطای امتیاز

كار نشد آنوقت میگوئیم امتیاز ملغی است چرا ؟ برای
اینكه میگوئیم امتیاز را گرفتی و احتكار كردی. این
عیب ندارد ولی در صورتیکه شروع کرده و مشغول شده
آنوقت این نتیجه جبران خساراتی است كه به او وارد
آمده كه ما امتیازش را ملغی كنیم ؟ این بیچاره بد
بخت مبالغی خسارت متحمل شده دیگر دلیل ندارد كه
بعلت اینكه موفق نشده پیش برود بعد از چهار سال
امتیازش را ملغی كنیم بلکه باید به او اجازه داده شود
بعد از آنكه از اینجا منصرف شد و موفق نشد برود
در یکی از نقاط منتخبه دیگر باین كار پردازد این است
عقیده بنده

مخبر - آقای ناطق محترم یکی از اعضاء کمیسیون
فوائد عامه هستند ولی متأسفانه معلوم میشود كه هوای
محیط اطاق کمیسیون فوائد عامه با این جا فرق دارد.
این بیاناتی را كه آقا این جا فرمودند در آنجا
هیچ اظهار نكردند بلکه كاملاً موافق بودند يك شخصی
امتیاز انحصاری چاه آرتیزین را در تمام خاك بزد میگیرد
و در ظرف مدت چهارسال تفتیشات لازمه میکند و يك
اراضی را برای خودش انتخاب مینماید اگر در
ظرف چهار سال موفق به حفر يك یا دو حلقه چاه شود
آن قسمت اراضی را منتخبه متعلق به او خواهد بود نامدت
بیست و پنج سال. بنده نفهمیدم اشكال آقا در این
ماده بواسطه چه بود ؟

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

احتشام زاده - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

احتشام زاده - بنده يك اشكالی دارم و آن این
است ؛ البته آقایان بااطلاع كاملی كه نسبت بحال ابرانیها
دارند میداند كه اغلب ابرانیها امتیاز میگیرند
ولی دیگر عمل نمی كنند. در این جا در قسمت
از اراضی منتخبه می نویسند كه صاحب امتیاز باسحق اراضی منتخبه را
بوزارت فوائد عامه اطلاع بدهد و امتیاز انحصاری در

اراضی منتخبه مال او خواهد بود ممكن است يك كسى بیابد يك
اراضی وسیعی را جزء اراضی منتخبه معرفی كند.
مطابق امتیاز هم صاحب امتیاز مكلف است در ظرف
بیست و پنجسال هر پنجسالی يك حلقه چاه حفر كند
آنوقت برای حفر پنج چاه بكمقدار زیادی اراضی وسیع
را تصاحب میکند در صورتیکه اگر این اراضی منتخبه
طوری باشد كه صاحب امتیاز موظف باشد كه به تناسب
همان مقدار احتیاجی كه دارد و میخواهد چاه حفر كند
امتیاز بگیرد بنده گمان میکنم كه حقوق و استفاده كه
سایرین هم باید از این اراضی بکنند از بین می رود و يك
امتیازی هم جزو نفعات يك شخصی ذخیره نمیشود

رئیس - آقایان كه مذاکرات را كافی میدانند قیام فرمایند
(عده قیام نمودند)

رئیس - چون عده كافی نبود این رأی صحیح نیست
(در این موقع دو سه نفر از نمایندگان وارد
شدند)

رئیس - مجدداً رای میگیریم آقایان كه موافقت با
كفایت مذاکرات قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است پیشنهادها قرائت میشود
(باین نحو خوانده شد)

پیشنهاد آقای دکتر طاهری

پیشنهاد میشود در ماده چهار (در ظرف چهار سال)

تبدیل شود به پنجسال

پیشنهاد آقای کازرونی

بنده پیشنهاد میزنم چهار سال در تبصره ۲ تبدیل به

شش سال شود

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد میکنم كه در ماده چهارم در عوض ۲۵ سال

نوشته شود چهل سال

رئیس - ماده پنج

(بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۵ - صاحب امتیاز مجاز است برای عملیات فنی این امتیاز متخصصین خارجه استخدام نماید مشروط بر اینکه راجع به تابعیت آنها قبلاً موافقت نظر وزارت فوائد عامه را جلب نموده و شرایط استخدام آنها را نیز به اطلاع وزارت فوائد عامه برساند و غیر از متخصصین مزبور کلیه کارگران و مستخدمهائی که برای اجرای این امتیاز و اداره مؤسسات مربوطه بآن استخدام میشوند باید منحصراً از اتباع داخلی باشند

تبصره - وزارت فوائد عامه مکلف است نظر مثبت و منفی خود را در ظرف یکماه بعد از حصول پیشنهاد راجع به تابعیت متخصصین مذکور با اطلاع صاحب امتیاز برساند

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده بهمان نظری که در ماده قبل عرض کردم معتقدم که در اینجاده هم تسهیلات را فراهم کرد ولی متأسفانه این ماده بیشتر اسباب اشکال شده است اینجا مینویسد: (صاحب امتیاز مجاز است برای عملیات فنی این امتیاز متخصصین خارجه استخدام نماید مشروط بر اینکه راجع به تابعیت آنها قبلاً موافقت نظر وزارت فوائد عامه را جلب نموده و شرایط فلان) خوب اولاً لازم نیست من که میخواهم بکنفر آدمیکه چاه کتی را بلد باشد بیآورم جلب نظر وزارت فوائد عامه را بکنم من در امور سیاسی که میخواهم مداخله کنم، من يك کسی را میخواهم که چاه کتی بلد باشد حالا اگر بخواهد جلب نظر وزارت فوائد عامه را بکند آنوقت اسباب زحمت و اشکال خواهد شد برای آن شخص که شاید از بسکه محتاج به آمدن و رفتن و گفتن بشود بکلی صرف نظر بکند. باین لحاظ بنده عقیده ندارم که در وقت استخدام متخصص خارجه محتاج بموافقت نظر وزارت فوائد عامه باشد. و هم چنین جمله (شرایط استخدام آنها با اطلاع وزارت فوائد عامه برساند) اینها را باید حذف شود. این چه لزومی دارد؟ این متخصص

بامن طرف است پول از من میخواهد بگیرد و من کار از او میخواهم آنوقت نظریات دولت چرا در اینجا شرط باشد؟! باین جهت بنده مخالف با این ماده هستم چون اسباب تسهیل نیست بلکه اسباب زحمت است. این شخص خودش بزحمت پول پیدا کرده است و میخواهد يك کاری نکند. بنابر این باین نقاط نظری که عرض کردم بنده با این ماده مخالفم

مخبر - تصور میکنم یکی از بهترین و نافع ترین مواد برای این مملکت همین ماده است و اگر در این ماده آقا درست مطالعه میفرمودند این اعتراض را نمیکردند مطابق این ماده صاحب امتیاز يك اشخاص متخصص برای حفر چاه آرتیزین (با بقول نماینده محترم چاه کن استخدام خواهد کرد و بالاخره آن کسیکه این اشخاص را استخدام میکند شاید آن اندازه که لازم است از تخصص آنها و همچنین پاره نظریات دیگر اطلاع کامل نداشته باشد بنابر این نظر دولت نسبت به مستخدمین خارجه عمیق تر و مؤثر است و صاحب امتیاز از نظر دولت استفاده میکند چون ممکن است صاحب امتیاز بجای متخصصی که باید بیاید چند حلقه چاه بکند يك اشخاصی را بیآورد که نه مفید بحال صاحب امتیاز باشند و نه بحال مملکت از این جهت خواهش میکنم آقا هم موافقت بفرمایند که اینجاده بهمین ترتیبی که نوشته شده بگذرد.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادهای قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای غلامحسین میرزا

بنده حذف ماده ۵ و تبصره آن را پیشنهاد میکنم

پیشنهاد آقای کازرونی

بنده پیشنهاد میکنم ماده ۵ حذف شود.

پیشنهاد آقای احتشام زاده

پیشنهاد میکنم در ماده ۵ بجای عبارت (صاحب امتیاز

مجاز است) نوشته شود: (صاحب امتیاز میتواند)

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم در تبصره بعد از کلمه (برساند) اضافه شود: در صورت عدم اطلاع در ظرف یکماه هر مستخدمی را که صاحب امتیاز اختیار کند وزارت فوائد عامه نمیتواند ابرادی کند.

رئیس - ماده ششم

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده ۶ - حفر چاه و احداث مجری در اراضی که دارای مالکین خصوصی باشد موکول بر رضایت مالکین است ولی دولت مراقبت کرد که از طرفین اجحافی بعمل نیاید.

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - مخالفتی ندارم

رئیس - مخالفتی ندارد؟

(گفتند خیر)

رئیس - ماده هفتم

(بترتیب ذیل خوانده شد)

ماده ۷ - انتقال این امتیاز بهر اسم و رسم بدوات و با اتباع خارجی ممنوع است در صورت تخلف امتیاز ملغی مؤسسه و یا مؤسسات که با اتباع خارجه منتقل میشود ضبط خواهد شد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در هیچیک از این مواد مخالفتی ندارم مگر اینکه عقیده دارم که باید يك شرطی نشود که اسباب زحمت باشد چون همه ماها میدانیم که ماها قوه مان کم است و بنده عقیده ام این است که این صاحب امتیاز تا صدی چهارم سهام خود را حق داشته باشد بخارجه انتقال بدهد ولی صدی پنجاه را حق نداشته باشد و همینطور زیاده اش را چرا برای اینکه ممکن است این شخص صاحب امتیاز که میخواهد کار بکند اتفاقاً به بی پولی بر بخورد و از داخله هم نتواند تهیه کند

بنا بر این بهتر این است که در این جا ما به او حق بدهیم که اگر کسی از خارج آمد و با او مساعدت کرد تا صدی چهارم را حق داشته باشد مشروط بر اینکه نظر دولت هم در این مقدار مداخلت داشته باشد

مخبر - یکی از تجار محترم بزد تقاضای امتیازی میکنند این شخص که تقاضا کننده این امتیاز است نمیکوید که من برای عملی کردن این امتیاز شرکت سهامی تشکیل خواهم داد. اگر این تقاضا کننده امتیاز میخواست شرکت سهامی تشکیل بدهد و از دولت این تقاضا را کرده بود دولت هم موافقت میکرد و معین میکرد که مثلاً چه مقدار از سهام شرکت را اتباع خارجه داشته باشند ولی در صورتیکه گیرنده این امتیاز این را تقاضا نکرده از این جهت ما نمیتوانیم اینرا معین کنیم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرضی ندارم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

روحی بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

روحی - عرض کنم يك مسئله که بالاخره در این مملکت اصول اقتصاد را ترقی میدهد شرکت سهامی است که همه در کارها شرکت کنند تا در سال هر کدام پنج تومان سه تومان استفاده کنند و بالاخره باید از این چیزها رفته رفته نرسید و بکسب هائی را باز گذاشت که ما بتوانیم از سرمایه خارجی استفاده کنیم. امروز ایرانی بخودی خودش نه آن سرمایه را دارد و نه آن وسائل و اسباب کار را. روی این منابع ثروت بخوابیده و دائم از گرسنگی فریاد میزند چرا؟ برای اینکه نه علمش را دارد و نه اسبابش را و بنده هیچ مانعی نمی بینم که شما اجازه بدهید تا صدی چهارم سهام را صاحب امتیاز حق داشته باشد بخارجه انتقال بدهد. بگذارید دست های توانا و سرمایه کافی در امور اجتماعی ما مداخله کنند. اینها طریقۀ پول بدست آوردن است. آقا مملکتی که پایه

استقلالش محکم گذاشته شد هیچ ابن حرفها درش مؤثر نیست و بنده کاملاً موافقم که صاحب امتیاز حق داشته باشد که اگر بخواند تا صدی چهل هم با خارجیهها شرکت کنند و تا مقدار صدی چهل از سهام را بخارجی ها واگذار کند و بلااستثناء باید دست اتباع داخلی را باز گذارد که بتوانند از سرمایه های خارجی برای پیشرفت امور اقتصادی مملکت استفاده کنند و بنده يك تبصره هم پیشنهاد کرده ام و امیدوارم اعضاء کمیسیون هم موافقت کنند

رئیس - کمان میکنم لازم به رای گرفتن نباشد.

چون روحی عقیده شان را اظهار کردند

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود

(مضمون ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقای عباس میرزا

پیشنهاد مینماید که در آخر ماده ۷ اضافه شود:

واینکه میتواند تا چهل درصد سرمایه خارجی را شرکت دهد

پیشنهاد آقای ضیاء

پیشنهاد میشود عبارت ذیل به آخر ماده ۷ علاوه شود: ولی شرکت با اتباع داخلی موافق قوانین مملکتی مجاز است

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

ماده هفتم را این نوع پیشنهاد میکنم انتقال این امتیاز به رسم و رسم به دولت و با اتباع خارجه ممنوع

و در صورت تخلف امتیاز ملغی است
پیشنهاد آقای بیات

بنده تبصره ذیل را بماده هفتم پیشنهاد میکنم:

تبصره - ولی صاحب امتیاز تا صد چهل از سهام شرکت را بخارجیه میتواند انتقال بدهد

پیشنهاد آقای غلامحسین میرزا

بنده پیشنهاد میکنم ماده هفتم حذف شود

پیشنهاد آقای شیروانی

پیشنهاد میشود که این ماده حذف شود

رئیس - ماده هشتم

(مضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۸ - چنانچه اختلافاتی راجع بمواد این امتیاز بین دولت و صاحب امتیاز تولید شود بطریق حکمیت قطع و فصل خواهد شد

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده طرز حکمیت را خواستم آقای مخبر توضیح بدهند که به چه قسم است؟ و الان معین شود که فردا اسباب زحمت نشود

مخبر - عرض کنم قانونی راجع به حکمیت از مجلس گذشته است ممکن است آقا به آنجا مراجعه فرمایند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

(بعضی گفتند کافی نیست)

روحی - بنده هم مخالفم

رئیس - پس راجع بکفایت مذاکرات فرمائید

روحی - عرض کنم همانطور که چند روز قبل در

این جا عرض کردم بنده معتقدم که باید موضوع حکمیت ملغی شود و اجازه بدهند در این باب صحبت شود و بنده عقیده ام این است که جز محاکم صلاحیت دار

هیچ محکمه دیگری جایز نیست و این قسمت بایستی معلوم شود. بنا بر این خوبست اجازه داده شود که آقایان

مذاکره فرمایند تا بنده هم عراضم را عرض کنم

رئیس - آقای حاج آقا رضا

حاج آقا رضا (رفیع) - عرض کنم بطوری که قبلاً هم مذاکره شد بنده کمان میکنم بهتر این است آقایان در شور اول پیشنهاد ایشان را بدهند و مذاکرات را کافی کنند پیشنهادها هم البته میروند بکمیسیون و بالاخره در آنجا مذاکرات و مطالعات کافی میشود مجدداً برمیگردد به مجلس

رئیس - رأی میکنیم آقایان که مذاکرات را

را کافی میدانند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است ماده نهم

(بنحو ذیل قرائت شد)

ماده ۹ - وزارت فواید عامه مأمور اجرای این قانون است

رئیس - مخالفی ندارد؟

جمعی از نمایندگان - خیر

رئیس - مواد الحاقیه قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده الحاقیه پیشنهادی آقایان محمدولی میرزا و فرشی ماده الحاقیه - وزارت فواید عامه مجاز است به اشخاصی که طالب حفر چاه آرزین باشند برحسب شرایط مقرر در این قانون بمدت پانزده سال حق انحصاری در هر يك از ولایات اعطا بدارند

تبصره - بیک نفر بیش از يك ولایت امتیاز داده نخواهد شد

ماده الحاقیه پیشنهادی آقای اعتبار

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم:

چنانچه با حفر و احداث چاه خساراتی متوجه قنوات مردم شد صاحب امتیاز مکلف است با تصویب وزارت فواید عامه جبران نماید

پیشنهاد الحاقیه آقای بامداد

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم - چنانچه در مدتی که در ماده سوم و چهارم معین شده از طرف صاحب امتیاز اقدام و عملی دیده نشد خساراتی که از حث اتلاف وقت بر مؤسسات دولتی و پارلمانی وارد آمده جبران خواهد کرد

رئیس - رأی گرفته میشود به شور دوم آقایانیکه

شور دوم را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد.

بعضی از نمایندگان - تنفس

رئیس - پیشنهاد آقای فرهمند

(بترتیب ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم لایحه حقوق منتظرین خدمت در جبهه دوم دستور گذاشته شود

رفیع - بنده مخالفم

رئیس - آقای فرهمند

فرهمند - عرض کنم راجع بوضعیت پریشان منتظرین خدمت بنده محتاج توضیح نمیدانم که چیزی خدمت آقایان عرض کنم و همه آقایان از وضعیات آنها مستحضرند و دو ماده هم بیشتر نیست. وزارتخانهها هم بایستی محاسبه آنها را در نظر بگیرند و يك حسابهای طولانی دارد که تا تهیه کنند يك ماه طول میکشد از این جهت بنده تقاضا کردم در این موقع که ماه رمضان و ایام عید در پیش است آقایان موافقت فرمایند که این دو ماده بگذرد و يك عده راحت شوند

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده مخالفم. مخالفت بنده از این جهت است که خوب است بجهت دولت يك قراری داده شود که يك وجهی که مقرر میشود به منتظرین خدمت بدهد. او چه حق دارد که زیاده از آن مقدار میدهد که در مدت ده ماه تمام شود و الوقت برای دو ماه دیگرش يك لایحه بیاورد. قانون باید قسمتی باشد که اول خود دولت عمل کند بعد دیگران. قانون میگذرانند که باید صد و نود هزار تومان بدهند به منتظرین خدمت. ایشان چه حق دارند که این مبلغ را در

عرض ده ماه میدهند و مابقی را باز دوباره میخواهند؟ بنده بارها عرض کرده ام که باید همین طریقی که ملاحظه پول گیرنده ها را میکنند ملاحظه پول دهنده ها را هم بکنند و الا یقین دارم که مجلس هم رأی میدهد و میدانم که رأفت و مهربانی مجلس بخصوص نسبت باعضاء ادارات خیلی است. حالا يك قدری رافت نسبت بصاحبان پول کم است آنها انشاء الله زیاد میشود بنده مخالفم از این نظر است که دولت بعدها حق ندارد زیاده از آن اندازه که بجهت اومعین شده خرج کند باید همان اندازه را که برای یکسال معین شده در ظرف یکسال خرج کنند نه در ظرف ده ماه. دولت اگر راست میگردد باید کاری برای مردم درست کنند نه مفتخوری را بمردم یاد بدهد

رئیس - آقای دادگر

دادگر آقای فیروز آبادی لازم است متذکر باشند که بودجه های مالی نوعاً اعتبار است نه الزام است که همان قدر خرج شود و نه الزام است که بیشتر خرج شود. اعتباراتی است ممکن است صرفه جوئی کنند. ممکن است در ضمن عمل احساس کنند که بیشتر مخارج ضرور است تکمیل مبلغ را بخوانند. اصل مسئله بودجه غالباً شالوده اش روی این مسائل است. اما بنده لازم میدانم توجه آقا را باین مسئله جلب کنم که اجزاء ادارات مفتخور هستند، اعضاء ادارات از ابناء همین وطنند. از همینجا باید ارزاق کنند. هنوز در ممالک دنیا به بیکارهاشان بجای پول میدهند. بالاخره این اعضاء ادارات که مورد طمن و شماتت هستند اینها بالاخره ابناء همین وطنند و باید از همینجا استفاده کنند. بیک مرتبه بعنوان ثباتی بیک مرتبه بعنوان منشی گری در ادارات حقوق مختصری میدهند که معیشت کنند. حضرت عالی بانها به نظر مفتخوری نگاه نکنید.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای گرفته میشود عمده اول آقایان موافقین

راجح بآن قوانین از طرف دولت و خود مجلس پیشنهاد شده و اصلاح نشده اند در قوت خود باقی بمانند. این ماده دوم که اینجا از طرف کمیسیون پیشنهاد شده کاملاً مخالف قانون استخدام است زیرا که ماده ۲۹ قانون استخدام میگوید حد اکثر منتظرین خدمت هر وزارتخانه از صدی پنج عدد کلیه مستخدمین آن نباید تجاوز نماید. البته وضع قانون استخدام از برای این نبوده است که برای وزراء یا ادارات بیک اختیارانی قائل شود وضع قانون استخدام حقیقه از برای حفظ حقوق مستخدمین بوده است امروزه متأسفانه از آن ماده که در اینجا جمله (مقتضیات اداری) ذکر شده است وزراء سوء استفاده کرده اند و عدد منتظرین خدمت را برخلاف قانون استخدام صدی بازده و بلکه صدی بیست رسانده اند این دیگر تقصیر منتظر خدمت نیست این البته تقصیر وزارتخانه و وزیر است بکنفر مستخدم که هشت سال با ماده خدمت کرده چه تقصیر دارد؟ بموجب این ماده ماده باید يك ثلث و بلکه نصف حقوق انتظار خدمت او حذف شود بدبگری داده شود اگر چنانچه مجلس می خواهد ارفاقی در حق دیگران کند حقوق يك عدد را نباید بگیرد و بدبگران بپردازد. البته از برای تشخیص منتظرین خدمت در صورتیکه از صد از پنج زیاد تر شد مجلس باید يك ترتیبی بدهد ولی تصور میکنم مادام که قانون استخدام بقوت خودش باقی است نباید این ماده را گذرانند و قانون استخدام را یواش یواش پامال کرد تصور میکنم این بر ضرر منتظرین خدمت تمام خواهد شد نه بر له آنها

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - فرمایشاتی که آقای امامی فرمودند سه قسمت بود يك قسمت این بود که این قانون مخالفتی با قانون استخدام کشوری دارد. بنده هم نحاشی ندارم. اعضاء کمیسیون بودجه هم تصدیق دارند که ممکن است يك تنافی داشته باشد ولی مجلس وقتی رای داد قانون است. و کلامی بگویند

فلان پیشنهاد مخالف قانون است. بالاخره هر چه تصویب شد او صورت قانون دارد. فرمودند وزراء بر حسب مقتضیات اداری اشخاص را بیرون میکنند سرکار اگر بالاخره تعرضی بدولت دارید سؤال کنید وزیرای مسؤل هم البته يك جوابهایی خواهند داد. در هر صورت مسئله اینکه وزیر بنا بر مقتضیات اداری يك اشخاصی را از اداره خارج میکند غیر از حقوق منتظرین خدمت است. دیگر این که فرمودند چرا حقوق منتظرین خدمت را بتفاوت بدهیم. خودشان بهتر میدانند وقتی که قانون استخدام میگذشته است تصور کرده اند صد پنج بیشتر نمیشود و محدود کرده اند گفته اند هر وزارتخانه حق ندارد بیش از صد پنج منتظر خدمت داشته باشد پس از آنکه تعرفه ها از مؤسسه تقاعد گذشت معلوم شد در غالب وزارتخانه ها عدد منتظرین خدمت صدی پنج بیشتر است این محظور را چه باید کرد؟ باید تبعیض قائل شد؟ چنانچه حالا میشود یا باید راه حلی پیدا کرد وزارتخانه ها هر کدام يك راه حلی برای خودشان ایجاد کرده اند وزارت مالیه بر حسب يك یادداشتی که رئیس کل مالیه سابق داده بود اینطور رفتار میکرد که هر کس دوسیه بدی و محاکمه داشت حقوق انتظار خدمت باو نمیدادند و باشخاصی که کارشان محاکمه اداری رسیده بود میدادند. در وزارت خارجه و بعضی وزارت خانه ها منتظرین خدمت را جسم کرده بودند و گفته بودند بتناسب بینشان تقسیم کنند ولی بالاخره اینها هیچکدام مجوز قانونی نداشت و باید راه قانونی پیدا کرد این بود که ما در کمیسیون فکر کردیم و این راه قانونی بنظرمان رسید که اشخاصی که مدت خدمتشان بیشتر است یعنی تا بازده سال است تمام حقوق انتظار خدمت را بگیرند و بعد هر سال از خدمت مستخدمی کمتر شد صد پنج کمتر بگیرد. آنکه چهارده سال خدمت کرده صد نود و پنج بگیرد آنکه سیزده سال خدمت کرده صد نود حقوق خدمتش باشد و همینطور تا برسد یکسال. این

تفاوت از اینجا ناشی است که آنکسی که حقوق انتظار خدمت بیشتر میگیرد بیشتر خدمت کرده و تصدیق میفرماید کسور تقاعدش هم بیشتر است بهمان منطقی که در قانون استخدام گفته اند تقاعد بیشتر بدهند ولی در موقع فوت و غیر ذلک تفاوت نمیکند. ای بسا مستخدمین که کسور تقاعد میدهند و نه خودشان و نه ورثه شان هیچیک استفاده نمیکند. همین دلیل گفته میشود آنها که بیشتر خدمت کرده اند حقوق انتظار خدمت هم بیشتر خدمت کرده اند حقوق انتظار خدمت هم بیشتر باید بگیرند بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب موافق

رئیس - آقای عراقی

عراقی - موافق

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - عرضی ندارم

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - در کفایت مذاکرات است یا در اصل مطلب؟

رئیس - در اصل مطلب است

کازرونی - عرض کنم تصدیق میکنم که این قانون يك قانون بسیار عادلانه است که هیچکس هم نمیتواند کله و شکایتی بکند و يك تشبثاتی که امروزه جاری است بجهت اخذ حقوق انتظار خدمت بکار برد بسیار خوب است. مخالفت بنده از این راه است که از مجرای قانون خودش وارد نشده است. بعقیده بنده کیسیون بودجه مکلف است که در حدود قوانین موضوعه بودجه را تنظیم کند اما از طرف دیگر نباید وضع قانونی کند و بیاورد مجلس. صلاحیت وضع قانونی کیسیون بعقیده بنده ندارد و الا لازم میاید فراهم کیسیون فوائد عامه در ضمن يك لایحه يك قانونی را لغو کنند و همچنین

کیسیون مالیه يك قانون راجع بعقیده را لغو کند و بالاخره تمام قوانین دچار زلزله شود. فقط و فقط مخالفت بنده از این راه است و اگر آقایان عقیده شان این است که هیچ عیبی ندارد و ممکن است هر يك از این کیسیونها هر وقت میل داشته باشند بر خلاف يك قانون يك لایحه بیاورند بمجلس بنده هم حرف ندارم. لیکن باز هم تکرار میکنم با این ترتیب که مقرر داشته اید کاملاً موافقم و ترتیب عادلانه است

مخبر - چون در اصل موضوع ایشان کاملاً موافق بودند و فقط ایراد بکیسیون گرفتند بنده تذکر میدهم که قانون لغو نشده. قانون استخدام بقوت خود باقی است و این ماده هم هیچ آن ماده قانون استخدام را لغو نمیکند فقط دولت يك پیشنهادی کرده که طرز پرداخت حقوق انتظار خدمت باین نحو است به همین ترتیبی است که جنابعالی عادلانه میدانید. ابدأ در قانون استخدام تغییری نداده است و صرفاً در اول ماده مینویسد مادام که عده منتظرین خدمت بیش از صد پنج است یعنی باید عده منتظرین خدمت صدی پنج باشد تا آن قاعده در حقشان اجرا شود ولی وقتی که بیش از صد پنج شد طرز پرداختش اینطور است.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات است

(دو فقره پیشنهاد از طرف آقایان احتشامزاده و اعتبار بشرح آتی قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل بماده ۲ اضافه شود

تبصره - مستخدمینی که دارای رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ هستند بدون رعایت سنوات خدمت از تمام حقوق انتظار خدمت استفاده خواهند کرد احتشام زاده

تبصره ذیل را بماده دو پیشنهاد میکنم

تبصره - هر موقع که عده منتظرین خدمت به نسبت صدی پنج تقلیل یافت این ترتیب ملغی و بر طبق قانون استخدام دولت مکلف است بکلیه منتظرین خدمت تمام حقوق انتظار بدهد اعتبار

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - البته در ماده دو نوشته شده است مادام که عده منتظرین خدمت بیش از صدی پنج است این ترتیب رعایت شود. کیسیون هم همین منظور را داشت دولت هم همین منظور را داشت ولی ممکن است در نتیجه وسعتی که در ادارات پیدا میشود یا بواسطه انتقالات عده منتظرین خدمت به صدی پنج تقلیل یابد آنوقت هم ممکن است دولت چون این رویه متفق علیه است همینطور بپردازد البته يك مبلغی تفاوت خواهد کرد. برای اینکه در این موقع هم نظر کیسیون رعایت شده باشد و هم نظر مجلس بنده این پیشنهاد را کردم که هر وقت عده آنها به صدی پنج تقلیل یافت دولت مطابق قانون استخدام تمام حقوق را بپردازد و این ترتیب بهم بخورد.

مخبر - بدون تصویب این تبصره هم عین نظریه ایشان در ماده ملحوظ شده و الان هم ما با دولت مشورت کردیم نظر دولت هم همین است. در ماده هم صریح است که مادام که عده منتظرین خدمت بیش از صدی پنج است این قاعده اجرا میشود. بعد از آنکه کمتر شد مسلماً نظریه جنابعالی اجرا خواهد شد و تصور میکنم لازم نباشد.

اعتبار - استرداد میکنم

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - مسئله حقوق انتظار خدمت واقعاً يك شکل خیلی بدی بخودش گرفته بوده است هر وزارتخانه بيك ترتیبی میپرداخته و خیلی لازم بود که بيك ترتیبی داده شود که بالاخره تکلیف منتظرین خدمت معلوم شود. بنده اصولاً عقیده ام این است که مطابق قانون استخدام حقوق کلیه منتظرین خدمت باید داده شود ولی متأسفانه چون از نقطه نظر اعتبار و وجه در مضیقه هستیم مجبوریم بحال يك قدری امساک کنیم

و مطابق اعتبار و پولی که داریم رعایت حقوق منتظرین خدمت را بکنیم و بعقیده بنده این ترتیب خیلی خوب است ولی معتقدم که اعضای که دارای رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ هستند حقوقشان خیلی کم است وضعیتشان هم طوری است که اگر در موقع بیکاری تمام حقوق انتظار خدمت با آنها داده نشود فوق العاده در عسرت خواهند بود باین جهت معتقدم از نقطه نظر فقر و استیصال و بیچارگی که اغلب مستخدمین دارای رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ دارند بایستی بدون رعایت سنوات خدمتشان تمام حقوق انتظار خدمتشان داده شود و ضمناً این نکته را هم بعرض آقایان میرسانم که اغلب مستخدمین رتبههای ۱ و ۲ و ۳ و ۴ عده سنوات خدمتشان قهراً کم است مخصوصاً شاگردان مدارس که اخیراً بیرون آمده اند و وارد خدمات دولتی شده اند و تصدیق میفرمائید که اغلب مستخدمین رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ در وزارتخانهها کمتر بیکار میشوند برای اینکه این قبیل پستها زیاد است ولی اگر چنانچه پیدا شد بيك منتظر خدمتی که دارای رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ باشد بنده معتقدم که از نقطه نظر رعایت حال آنها حقوق انتظار خدمتشان را با آنها بدهند ام از اینکه سنوات خدمت بازرده سال باشد یا کمتر و چون اتفاقاً عده این نوع منتظرین خدمت خیلی کم است تأثیری هم از نقطه نظر مالی برای دولت نخواهد داشت که اگر چنانچه آنها تمام حقوق انتظار خدمت خود را بگیرند دیگر محلی برای سایرین باقی نماند زیرا اگر بيك صورت احصائیه داشته باشیم از اشخاصی که رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ دارند و منتظر خدمت هستند آقایان ملاحظه خواهند فرمود عده آنها خیلی کم است این است که بنده تقاضا کردم آقایان موافقت بفرمایند اعضای که رتبه ۱ و ۲ و ۳ و ۴ دارند بدون اینکه رعایت مدت خدمتشان بشود تمام حقوق انتظار خدمت خود را دریافت دارند

مخبر - بنده تصور میکنم پیشنهاد نماینده محترم ظاهرش

ممکن است که رعایت حقی از يك عده شده باشد ولی در اساس ناقض غرض خودشان است بالاخره پیشنهاد ایشان اینطور میشود که يك قسمت مهم این قانون را ما صرف نظر کنیم. وقتی که این کار را کردیم از روی حسابی که شده است عده زیادی حقشان از بین میرود یعنی اعتبار ما نمی رسد باین که بنام يك حقی بدهیم. این که فرمودید حق اعضا با مال میشود اساساً باید دید این حق چیست. خود حق را باید تشریح کرد. حقی که مستخدمین ما یا منتظرین خدمت ما پیدا میکنند در مقابل خدمتی است که انجام میکنند هر قدر این خدمت طولانی تر باشد این حق در نازده آنها بیشتر صدق پیدا میکنند پس اگر مستخدمی اعم از رتبه ۱ تا ۹ یکسال خدمت کرده آن حقی که منتظر خدمت پانزده ساله پیدا میکنند ندارد کسی که يك سال خدمت کرده معادل يك سال خدمت خودش حق دارد و کسی که بیست سال عمر کرده مطابق بیست سال حق پیدا میکند. بنده تصور میکنم در آن موقعی که قانون استخدام نوشته شده است چون عمل نشده بود این تجربه را که امروز کرده ایم نکرده بودند و الا یقین بدانید که در آن موقع هم که قانون استخدام نوشته شده بود اگر این تجربه بعمل آمده بود و عنوان منتظر خدمت در کار بود همین کار را میکردند امروز بجای اینکه آقایان تشویق بکنند از ما که در نتیجه مطالعات و توضیحات همچو ماده تنظیم و تقدیم مجلس کردیم اظهار بی لطفی میکنند فرمودند دولت باحصائیه رجوع بکند آخر ما بدون رجوع باحصائیه که این را ننوشتیم. خود این ماده دلیل است براینکه ما کاملاً عده منتظرین خدمت را فهمیدیم چقدر است مأخذ حقوق اشخاص را دیدیم. رتبه هایشان را مراجعه کرده ایم و با اعتباری که ما میتوانیم از خزانه مملکت بدهیم برای حق آنها تطبیق کردیم و يك چنین ماده نوشتیم. در هر صورت بنده تصور میکنم پیشنهاد حضرتعالی اگر

تصویب شود باز يك عده حقشان بکلی از بین میرود. رئیس رأی میگیریم آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای استرابادی (بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم در ماده دوم در عبارت (پرداخت حقوق آنها از اول اسفند ۱۳۰۶ بنحو ذیل خواهد بود) اوشته شود از اول (مهم)

رئیس - آقای استرابادی

معتقد استرابادی - بنده کاملاً با این لایحه موافقم خصوصاً ماده دومش که حقیقة رعایت عدالت را کاملاً در نظر گرفته اند ولی يك مخالفتی بین ماده اول و ماده دوم هست و آن این است که در ماده اول اعتباری را که تصویب کردیم این اعتبار برای دو ماه مهمان و اسفند است ولی در ماده ۲ وقتی که میخواهیم پرداخت کنیم اختصاص میدهیم باول اسفند این است که بنده چون اعتبار بعنوان دو ماه است پیشنهاد کردم در ماده دوم هم از اول مهمان نوشته شود

مخبر - ماده اول خودش يك ماده مستقلی است برای کسر اعتبار حقوق انتظار خدمتی که راجع است به مهمان و اسفند. این ماده دوم يك ماده مستقلی است که ما از اول اسفند به مجلس شورای ملی پیشنهاد کرده ایم که مثلاً طرز پرداخت حقوق منتظرین خدمت این طور است و این هیچ ارتباطی باهم ندارد

رئیس - رای میگیریم مقابل توجه بودن این پیشنهاد آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند (دوسه نفر قیام کردند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای امامی (با این مضمون خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم بلاوجه دولت رای گرفته شود

رئیس - آقای امامی

امامی - برای استحضار خاطر آقایان باسأنی عرض میکنم که اولاً بنده با دولت مخالفتی ندارم و نمیخواهم بدولت حمله کرده باشم. ثانیاً آن عرضی هم که کردم راجع بدولتهای سابق بوده و مسئله طوری بوده است که تا کنون هم به تصدیق خود مان همینطور عمل میشده و از آن ماده مقتضیات اداری سوء استفاده شده است اما اینکه فرمودند این ماده دوم مخالفتی با قانون استخدام ندارد برای استحضار خاطر آقایان ماده ۲۸ قانون استخدام را میخوانم. ماده ۲۸ میگوید مستخدمینی که بواسطه حذف مشاغل یا بنا به مقتضیات اداری بدون تقصیر بیکار میشوند منتظر خدمت محسوب و تا زمانیکه مجدداً متصدی شغلی نشده اند از مرتبه اول تا مرتبه پنجم در اول و از مرتبه ششم بیلا نصف آخرین مقرری خود را دریافت خواهند کرد

و تبصره ماده پنجاه و هفت می گوید. غیر از مواد فوق هیچ عنوان نباید چیزی از مقرری مستخدمین کسر شود

از آقایان می خواهم بپرسم آیا این ماده دوم که کمیسیون پیشنهاد کرده است بر خلاف موادی که عرض کردم از حقوق منتظرین خدمت کسر نمیکند؟ خوب! ما چه صلاحیت داریم که حقوق آنها را بر داریم و بدیگران بدهیم. هر کسی باید حقوق انتظار خدمت خودش را مطابق قانون دریافت کند زیرا تبصره ماده ۵۷ میگوید غیر از کسوری که در اینجا نوشته شده است هیچ وجه نباید از حقوق منتظرین خدمت کسر شود. و این دو ماده به عقیده بنده مخالف با قانون استخدام است.

وزیر مالیه - نماینده محترم پیشنهاد میفرمایند که بلاوجه دولت رأی گرفته شود لایحه دولت موضوع تقاضای اعتبار بود از برای کسر محل برای پرداخت حقوق منتظرین خدمت و در موقعی که بودجه مملکتی در کمیسیون

بودجه مطرح بود نظریه برای طرز پرداخت و تقسیم حقوق بین منتظرین خدمت در کمیسیون ایجاد شد دولت هم با این نظریه موافقت کرد. علت موافقت دولت هم برای این بود که این پیشنهاد کاملاً بصالح مستخدمین است و البته دولت و مجلس باید مراعات حال مستخدمین را بکنند امروزه که بنا بر مقتضیات ما می خواهیم بودجه مملکتی را تقابل و از تشکیلات می کسر کنیم بدیهی است که يك منتظرین خدمت زیاد پیدا خواهیم کرد و با این حال طبیعی است که منتظرین خدمت ما از صد پنج تجاوز میکنند البته وقتی که تجاوز کرد باید دید حکم آنها چیست؟ این است که بایستی هیچ نوع حقوقی نگیرند این پیشنهادی که در کمیسیون شده بود و دولت هم موافقت کرده بود نتیجه خوب خواهد داشت زیرا عده منتظرین خدمت هر قدر بشود بالاخره يك سهمی از حقوق بآنها میرسد و به تناسب سنین خدمتشان يك چیزی بآنها میدهند و ما حساب کردیم دیدیم کسی که صد تومان حقوق دارد بیست و پنج تومان با بیست شش تومان باو میرسد و این البته بهتر از این است که هیچ باو نرسد. کسی که شش هفت سال سابقه خدمت دارد پنجاه شصت تومان حقوق میگیرد و در موقع انتظار خدمت يك مبلغی میرسد و این تناسبی که در نظر گرفته شده کاملاً صحیح است و وقتی که در کمیسیون بودجه اظهار شد که این ماده از قانون بودجه عمومی مملکت خارج بشود و ضمیمه این ماده شود بنده قبول کردم چون این ترتیب را عادلانه پنداشتم پس در حقیقت لایحه دولت همین خبری است که از کمیسیون پیشنهاد شده بان لحاظ بنده تقاضا میکنم که آقایان هم با همین ترتیبی که دولت موافقت دارد موافقت بکنند زیرا برای رعایت حال مستخدمینی که همیشه زحمت کار اداری را می کشند لازم است ترتیب عادلانه داده شود

رئیس س رای میگیریم. آقایانیکه پیشنهاد آقای امامی را تصویب میکنند قیام فرمایند (چند نفری قیام کردند)

رئیس -- تصویب نشد. پیشنهاد آقای کازرونی (باین مضمون خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که در سطر اول از ماده دوم بعد از منتظر خدمت اضافه شود (هر يك از وزارنخاها)

رئیس -- آقای کازرونی

کازرونی -- عرض میکنم این جا میگوید مادام که عده منتظرین خدمت وزارت خانها بیش از صدی پنج مستخدمین هر وزارت خانه است (این کله (هر وزارت خانه) که نوشته شده لازم است بعد از عده منتظرین خدمت هم (هر يك) اضافه شود که این طور خواهد شد: منتظرین خدمت هر يك از وزارنخاها بیش از صدی پنج هر وزارت خانه باشد -- باین جهت بنده این اصلاح را پیشنهاد کردم. حالا خوب است آقای مخبر خودشان دقت فرمایند و خودشان اصلاح کنند. مخبر -- دو مرتبه مقرر فرمائید قرائت شود. (مضمون فوق خوانده شد)

مخبر -- يك اصلاح دیگری باید ضمیمه پیشنهاد ایشان شود و این طور شود مادام که عده منتظرین خدمت هر يك از وزارت خانها بیش از صدی پنج منتظرین خدمت آن وزارت خانه.

رئیس -- پیشنهاد آقای اعتبار:

پیشنهاد میکنم بعد از جمله از اول اسفند ۱۳۰۶ کله (بعد) اضافه شود.

رئیس -- آقای اعتبار

اعتبار -- در این جا يك اصلاح عبارتی لازم است. عبارت طوری نوشته شده که همچو میسراند ما این را فقط برای اسفند تهیه کرده ایم در صورتیکه ما برای همیشه تهیه میکنیم از این جهت بنده این کله (به بعد)

منتظرین خدمت از فلان تجاوز کنند پس این دیگر از این به بعد را لازم نداشت از این جهت کمال میکنم محتاج باین ذکر نباشد

رئیس س رای میگیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای بامداد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (کسی قیام نکرد)

رئیس -- قابل توجه نشد. رای گرفته میشود. عاده دوم.

وزیر مالیه -- اجازه می خواهم عرض کنم که در این جا يك نظری است که باید روشن شود آقای کازرونی که يك پیشنهادی کردند و آقای مخبر هم قبول کردند چون ظاهر عبارت همچو بنظر آمد که مخالفی با اصل منظور ندارد از این جهت آقای مخبر قبول کردند و بنده هم موافقت کردم ولی حالا که بنده دقت کردم و مخصوصاً یکی از آقایان هم تذکر دادند دیدیم که مخالف مقصود است. زیرا مقصود ما این است که منتظرین خدمت تمام وزارت خانها نه اینکه هر وزارت خانه نسبت بخودش این کار را بکند و اگر بنا شود این طور باشد نقض غرض خواهد بود ملاحظه فرمائید مثلاً يك وزارت خانه ممکن است منتظر خدمت کمتر از عده لازم که صدی پنج است داشته باشد و بعضی دیگر زیاد تر داشته باشند. اگر بنا شود هر وزارت خانه نسبت بخودش این کار را بکند برخلاف مقصود است. مقصود ما این است که این طرز در باره تمام وزارت خانه ها و نسبت بنام مستخدمین اجرا شود و ناوقت که عده مستخدمین مشمول قانون در تمام وزارنخاها از تناسب صد پنج بیشتر است نسبت بکلیه آنها باین ترتیب رفتار شود. حالا اگر این ماده با این اصلاح آقای کازرونی که آقای مخبر قبول کردند این مقصود ما را میسراند که هیچ بنده حرفی ندارم و اگر میسراند (چنانچه عقیده خود بنده هم این است که میسراند باید بهمان طرز اول اصلاح شود زیرا اسباب اشکال خواهد شد. در هر حال بنده تصور میکنم

چطور می تواند با ده پانزده تومان حقوق در ماه زندگان کند

عمادی -- پول بلاعوض است که میگیرد

بامداد -- آقا پول بلاعوضی نیست. این پول برای این است که بوظیفه شناسی مطمئن باشد و این غیر از مفت خوری است. از این جهت بنده پیشنهاد کردم از مستخدمینی که پانزده سال سابقه خدمت کمتر دارند صدی پنج از حقوقشان کم نکنند که اقلاً يك چیزی بخود صاحبان حقوق برسد

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- آقای بامداد در اول که صحبت کردند خودشان ملتفت شدند که اشتباه کرده اند. مسئله يك سال و دو سال نیست و اقلاً يك مستخدمی برای اینککه مستخدم باشد و برتبه انتظار خدمت برسد باید هفت سال سابقه خدمت داشته باشد برای اینککه باید از نود و نه باینطرف باشد آقا خودشان در کمیسیون بودجه تشریف داشتند و کاملاً این مسئله مورد بحث و توجه شد گفتیم که بالاخره باید کاری کرد که همه را مورد و مشمول ررحم و عطوفت خودمان قرار دهیم. این شکل که شما قرار میدید عده زیادی محروم میشوند البته بنده با فرمایش کلی آقا موافقم که بکسی که خوب خدمت کرده باید پاداش داد. در هر وزارت خانه قبل از این تصمیم يك ترتیبی معمول بوده که قانون نبود و هر وزارت خانه مطابق میل خودش بآن عمل میکرد مثلاً در يك جا تومان شمار معمول بود ولی البته این ترتیب مخالف قانون بود. مجلس شورای ملی و کمیسیون بودجه خواست يك کاری کنند که اولاً قانونی باشد و ثانیاً بطور مساوات و عدالت همه برسد از این جهت ما در کمیسیون نشستیم و این ماده را پیشنهاد کردیم دولت هم قبول کرد. اما به آقای شیروانی که آن کله اضافی آقای اعتبار را قبول کردند تذکر میدهم که صحیح نبود زیرا خود ماده میگوید مادام که

اگر بهمان صورت اول بر گردد بهتر است. بعلاوه يك پیشنهادی از طرف یکی از آقایان (آقای خطیبی) تقدیم شده اجازه بفرمائید قرائت و مطرح شود این پیشنهاد همان مقصود ما را نامین میکند مقصود تعمیم است و مسئله باید راجع بکلیه مستخدمین باشد و به تمام وزارتخانهها عمومیت داشته باشد

مخبر - صحیح است کمیسیون هم نظرش همین بود و آن پیشنهاد آقای کازرونی را که بمنزله يك اصلاح عبارتی بود قبول کردم و در آن موقع درست این نظر را دقت نکردیم حالا بفرمائید این پیشنهاد ثانوی قرائت شود .

رئیس -- دیگر لازم به پیشنهاد ثانوی نیست
مخبر - پیشنهاد ثانوی را بفرمائید بخوانند بنده این را قبول میکنم

رئیس -- ممکن است قبولی خودتان را نسبت بان پیشنهادی که قبول کردید مسترد بدارید
کازرونی - اجازه میفرمائید .

رئیس -- بفرمائید .
کازرونی - بنده که آن اصلاح را پیشنهاد کردم همچو تصور کردم که دولت نسبت بهر وزارت خانه جدا گانه بود ولی حالا که نظرشان این نیست و بطور کلی برای تمام وزارتخانهها است برای اینکه اشکالی پیش نیاید بنده مسترد میدارم .

رئیس - رای گرفته میشود بماده دوم با اضافه کلمه بیعد در سطر دوم که آقای مخبر قبول کردند . آقایانیکه این ترتیب را تصویب میکنند قیام فرمایند
(عده زیادی قیام کردند)

رئیس - تصویب شد . مذاکره راجع بکلیات است .
آقای کازرونی
کازرونی - بنده در تحت عنوان مخالفت می خواهم از آقای مخبر محترم يك سوألی بکنم که با این ترتیبات

جدید که در نظر گرفته اند اگر این ترتیب را با آن ترتیب سابق که خود وزارت خانهها عمل میکردند اند تطبیق کنیم و بسنجیم آیا تفاوت عملی خواهد داشت یا نه ؟ مقصود این است که آیا دولت منتفع میشود با ضرر میدهد و به بودجه عمومی مملکت محمیل میشود ؟ بنده فقط همین را خواستم بدانم .

مخبر -- ما يك اصل کلی راجع بان کار ها قائل شدیم و این ترتیبی هم که در نظر گرفته ایم کاملاً عادلانه است و طرز پرداخت حقوق منتظرین خدمت بطور عادلانه و خوبی نادیه میشود این هم از دو حال خارج نیست اگر زیاد آمد که جزو بودجه عمومی مملکت منظور خواهد شد و اگر کم کسر آمد دولت مجدداً لایحه تنظیم کرده و بمجلس میآورد و تصویب میشود و از خزانه دولت پرداخته میشود . ولی بطوری که ما حساب کردیم این اعتبار با این طرز پرداخت موافقت میکند و مساوی است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس -- رای میگیریم بان لایحه که مشتمل بر دو ماده است با اوراق آقایانیکه تصویب می کنند در رقه سفید خواهند داد
(در این موقع اخذ و استخراج آراء بعمل آمده هفتاد و سه رقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۹۵ با هفتاد و سه رای تصویب شد

اسامی موافقین :

آقایان : فرمند - نفع‌الاسلامی - نکجهان - حیدری - غلامحسین میرزا مسعود - حاج میرزا حبیب الله امین - امام جمعه شیراز - شیروانی - میرزا عبدالله خان رائق کی استوان - دادگر - نوبخت - عمادی - عباس میرزا بهبهانی - فرمند - ملک مدنی - عراقی - خطیبی - احتشامزاده - بهار - بدر - ابلخان - طباطبائی دیبا فرعی - جشیدی - اسفندیاری - موقر - چلائی - فزونی

مرتضی قلیخان بیات - اعتبار - کازرونی - سیدحسین آقاییان - افشار - افخمی - خواجوی - دولتشاهی - ملک ابرج پور تیمور - محمد تقی خان اسعد - سیدجواد محقق - دکتر رفیع خان امین - بالیزی - وزیری - ابراهیمی - آقا علی زارع - معظمی - ارباب کبخسرو دکتر مصدق - ساکینیان - موای - عدل - طباطبائی وکیل - باسائی - میر ممتاز - زرار - جهان شاهی - دکتر لقمان - سلطان محمد خان عامری - مفتی - فهیمی محمد ولی میرزا - سید علی اکبر آیت الله زاده - دکتر طاهری - اسکندری - میرزا ابراهیم خان قوام - ذوالقدر نجومی - دیوان بیگی - ملک آرائی -

وزیر پست و تلگراف - لایحه ایست تقدیم میشود راجع بتفاوت علق اداره حمل و نقل استدعا دارم بکمیسیون بودجه مراجعه فرمائید که زودتر تکلیفش معلوم شود

قانون

چهل و پنج هزار تومان اعتبار اضافی جهت پرداخت حقوق منتظرین خدمت و طرز پرداخت آن

مصوب ۲۴ بهمنه ۱۳۰۶ شمس

ماده اول - مجلس شورای ملی علاوه بر اعتبار مبلغ یکصد و نود و پنج هزار تومان حقوق منتظرین خدمت مبلغ چهل و پنج هزار تومان برای پرداخت حقوق بهمن و اسفند ۱۳۰۶ منتظرین خدمت به وزارت مالیه اعتبار می دهد

تبصره - اعتبار مزبور موقه از محل صرفه جوئی $\frac{1}{14}$ اعتبارات ۱۳۰۶ مملکتی پرداخت و پس از تصویب بودجه ۱۳۰۶ باعتبار حقوق منتظرین خدمت منتقل خواهد گردید

ماده دوم - مادام که عده منتظرین خدمت وزارتخانهها بیش از صدی پنج مستخدمین هر وزارت خانه است پرداخت حقوق آنها از اول اسفند ۱۳۰۶ بیعد بنحو ذیل خواهد بود

ا - منتظرین خدمت که بازده سال متوالی با متناوب خدمت کرده اند تمام حقوق انتظار خدمت خود را دریافت خواهند کرد

ب - منتظرین خدمت که کمتر از بازده سال متوالی با متناوب خدمت نموده اند برای کسر هر يك سنه خدمت صدی پنج از حقوق انتظار خدمت آنها کسر میشود .

ج -- کسور هر سنه در صورتیکه از ششماه تجاوز کند بنفع مستخدم و از ششماه کمتر بنفع دولت محسوب خواهد شد این قانون که مشتمل بر دو ماده است در جلسه بیست و چهارم بهمن ماه یک هزار و سیصد و شش شمس تصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا

تصمیم

راجع بخشکانیدن باطلاقیهای شهریار و خوار

مصوب ۲۴ بهمنماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - دوات مکلف است مخارج بخشکانیدن باطلاق های شهریار و خوار را بر آورد و پیش

اینی نموده و در ضمن بودجه ۱۳۰۷ بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید

تصمیم فوق در جلسه بیست و چهارم بهمن ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرایا